

# Afgang 19

## – Afgangsudstilling 2019 KADK, Bornholm

af Maria Gammelby, nyuddannet bachelor, keramisk linje

Udstillingen *Afgang 19* viser værker af dette års dimittender fra Designskolen på Bornholm (glas og keramik). Den er resultatet af tre års intensiv læring med teoretisk og praktisk undervisning samt selvstændigt arbejde dag, og ofte også nat.

Udstillingen er et sammensurium af værker med forskellige udtryk, formsprog, temaer og koncepter og illustrerer meget fint, hvor forskellige vi på årgangen er som keramikere. Den siger også noget om, hvor forskelligt man kan gribe et 12-ugers selvstændigt projekt an, og hvor bredt faget og materialet blandt andet kan favne.

Det er en udstilling, der søger at præsentere forskellige individuelle kunstnere. Nogle har arbejdet skulpturelt, nogle konceptuelt og andre mere eksperimenterende. Nogle har fokuseret på form, nogle på overflade og andre på materialets oprindelse eller værkets tilblivelse.

På trods af de mange forskellige udtryk bliver udstillingen bundet sammen med visheden om, at det, udover at være individuelle værker, også er afgangsværker fra et hold, som i tre år har fulgt hinanden tæt.

Jeg oplever, at værkerne både udfordrer og styrker hinanden, præcis ligesom vi dimittender bag værkerne har gjort det gennem tre års skolegang sammen.



Zaratea Gården Hurtig

*Kviksølv*, 2019

Stentøjsler, porcelænsler, glasur, spraymaling m.m.

48,5 x 27 x 4 cm

Foto: Åsmund Sollihøgda

## 1:28

af Maria Gammelby, nyuddannet bachelor, keramisk linje

I mit afgangsprøveprojekt *1:28* har jeg været inspireret af menneskets påvirkning på verden. Kigger vi os omkring, er det svært at finde en plet, som ikke på en eller anden måde er blevet formet eller styret af mennesker. Vi har bygget byer og anlagt veje, og det meste jord deromkring er opdyrket til landbrugsjord.

I *1:28* har jeg arbejdet med at illustrere mennesket, dyret og det kultiverede landskab i en komposition af keramiske vægobjekter. Det naturlige møder det kulturelle/kunstige, både tematisk og æstetisk. Kontrasterne er til stede i formgivningen, i overfladernes teksturer, i motiverne og i materialerne. ►



Maria Gammelby  
1:28, 2019  
Hvidt stentøj, blå lertøj, stains,  
oxider, karbonater, glasur  
Foto: Ida Buus

► Personligt har jeg altid tænkt keramik som et tredimensionelt medie. I mine skitser leder jeg ofte efter en måde, hvorpå jeg kan transformere de flade tegninger til rummelige objekter i ler. Men muligheden for at skabe rummelighed og dybde, eller i hvert fald fornemmelsen af dette, eksisterer også i det todimensionelle. Gennem relieflignende lag, perspektiv og komposition, forsøger jeg at lede beskueren ind i værket.

Titlen 1:28 refererer til den del af biblen, hvor mennesket får underlagt sig jorden og dens dyr. Intentionen har været at skabe et visuelt univers omkring det moderne landbrug, præget af kontraster, gentagelser og forløb samt at undersøge materialets potentiale for at udfolde et projekt i keramiske flader på både mine egne og lerets præmisser.

Fernisering den 11. oktober kl. 16.

Udstillingen kan besøges i mellemetagen på CLAY fra den 11. oktober 2019 – 26. januar 2020

## Hyldeknægte og pavillonpiger

### – De frivillige på CLAY er museets DNA

af kulturformidler Henny Husum

”Der er en helt speciel atmosfære på CLAY. Folk er så søde og hjælpsomme. Vi føler os bare så velkomne!” Den slags tilbagemeldinger hører man som ansat tit fra gæster, kunstnere og andre, der kommer på museet. At dette særlige hænger sammen med frivillighedskulturen på stedet, er der ingen tvivl om, hvis man spørger CLAYs direktør Pia Wirnfeldt:

”Da jeg ankom til museet i 2010, blev jeg mødt af en unik frivillighedskultur med dybe rødder i museets spæde begyndelse i 1994. Hos de frivillige møder jeg hver dag en mangfoldighed og et engagement, som ikke blot er en stor ressource, men også en særlig motivation og glæde, når vi alle løfter i et meningsfyldt fællesskab.”

Det er gæste- og arrangementschef Helle Tengstedt, der i det daglige har kontakten til de frivillige, og hun er heller ikke i tvivl om deres betydning for den måde, gæsterne opfatter CLAY på:

”De frivillige er en del af museets DNA. De giver deres hjerteblod til stedet, og det elsker vores gæster,” siger hun.

Helle Tengstedt har været ansat på CLAY i mere end 10 år. En del af de frivillige har været med meget længere, nogle endda på hele rejsen fra dengang, hvor der kun var frivillige til at sælge billetter og sørge for forplejningen i den lille kaffestue, hvor gæsterne kunne lægge deres betaling for kaffe og hjemmebag i en cigarkasse. Blandt dem er Birgit Borup, der mødte op, da



Pavillonpiger. Fra venstre Birgit Borup, Birgit Larsen og Elsebeth Mikkelsen  
Foto: Rodin Alvenaar

initiativtagerne til museet kaldte til stiftende generalforsamling i en støtteforening. Her 25 år efter er Birgit Borup stadig en af de aktive frivillige og med i den trofaste stab af ’pavillonpiger,’ der hjælper til ved større arrangementer.

”Jeg syntes, det var spændende at være med til at starte noget nyt i Middelfart, så derfor mødte jeg op til det første møde. Jeg har haft megen glæde af at være en del af hele denne start, og jeg synes, det bliver mere spændende,” fortæller hun.

### Ikke kun en fordelsklub

Foreningen Venner af Keramikmuseet Grimmerhus blev stiftet den 28. maj 1994. Den blev sat i verden for at hjælpe og støt- ►



Hyldeknægte, registreringsmedarbejdere – og meget mere. Fotos: CLAY



- te museet, både økonomisk og med praktiske opgaver. Til det sidste skulle foreningen søge at ”få kontakt til personer, der havde tid og lyst til at hjælpe i det daglige,” som det hed i invitationen til den stiftende generalforsamling.

De frivillige skulle hjælpe den faste stab, der i den første spæde tid kun bestod af den daglige leder, keramikker Peter Tybjerg, en langtidsledig og en praktikant. De frivillige hjalp med billetsalg, passede den lille kaffestue m.m, men kunne ikke løse det problem, at museet havde trange økonomiske kår. Af en artikel i marts 1995 fremgår det, at der mangler alt ”fra hjælp til rengøring, kaffebrygning og kagebagning til en støvsuger og edb-udstyr.”

”Vi havde ingenting. Da Dronning Ingrid (i 1996) besøgte museet i forbindelse med udstillingen af hendes samling, måtte vi låne glas på Skovgades Plejehjem. Og da Jytte Hilden (socialdemokratisk kulturminister 1993-96) var på besøg, havde jeg selv lavet lagkage og taget min egen lagkagekniv med,” fortæller Birgit Borup.

Hun fik kækt nævnt for ministeren, at hun gerne ville ansøge om kagekniv, nu da museet ikke havde råd til at købe en! Og sig ikke, at politikere ikke lytter – i sommeren 2019 dukkede der en pakke op på direktør Pia Wirnfeldts bord. Heri lå en lagkagekniv og en venlig hilsen fra Jytte Hilden, der tidligere på året havde besøgt CLAY og igen var blevet mindet om historien.

### Keramisk kulturarv i frivillige hænder

Da Danmarks Keramikmuseum Grimmerhus i 2010 modtog Gavebrevet fra Royal Scandinavia og Royal Copenhagen, som viste sig bl.a. at indeholde 55.000 stykker keramik fra Den kgl. Porcelainsfabrik, Bing & Grøndahl og Alumina, var det en milepæl i museets historie – også for de frivillige. For mens

museet fra 2012 til 2015 var lukket ned for at blive ombygget og udvidet, bl.a. for at kunne rumme Gaven, så gik en gruppe på ca. 30 frivillige sammen med samlingsinspektør Allan Andersen i gang med at pakke ud, rengøre og fotografere samt føre navne på kunstnere eller designere ind i en database – før genstandene igen skulle pakkes ned og sættes på hylder – der var bygget til formålet af en gruppe frivillige mænd, der hurtigt fik betegnelsen ’hyldeknægtene.’

”Vi følte alle, at arbejdet var utroligt meningsfuldt og vigtigt – for museet og for den danske kulturarv. Vi følte også, at hvis vi ikke gjorde det, hvem skulle så gøre det? Det gav en oplevelse af fællesskab og stor arbejdsmæssig tilfredsstillelse,” fortæller Ole Rahbek, en af de frivillige ’hyldeknægte,’ der også deltog i registreringsarbejdet.

Da det omfattende registreringsarbejde af keramikken fra Royal Copenhagen Samlingen var forbi i foråret 2016, var der sket meget på museet. Det var genåbnet året før som et meget større, moderne museum med nyt navn, ny café, ny direktør og ny bestyrelse. Trods de mange ændringer, så lykkedes det som nævnt at bevare den helt særlige atmosfære i huset, som ofte fremhæves af gæsterne, og som i høj grad skyldes samarbejdet med de frivillige.

At de frivillige også selv synes, der er noget særligt ved at komme på arbejde og være en del af museets liv, sammenfattes meget præcist af Karen Reinholdt, der er en af de frivillige, som i dag tager imod gæsterne i receptionen:

”At være frivillig giver mig en stor livskvalitet. At være sammen med de ansatte og ikke mindst de andre frivillige er bare en stor glæde. Der er en rigtig god ånd og åbenhed på stedet,” siger hun.

## Nyt fra bestyrelsen

## Jubilæumsbrev til CLAY Venner

### Kære Venner

2019 er jubilæumsår for CLAY Keramikmuseum Danmark, der åbnede som Keramikmuseet Grimmerhus den 21. oktober 1994. Samme år, ja faktisk før keramikmuseet blev til, nemlig allerede den 28. maj 1994, fandt den stiftende generalforsamling i Støtteforeningen for Keramikmuseet Grimmerhus sted. Næsten 200 deltog i generalforsamlingen. Foreningen, der i dag er kendt som CLAY Venner, var en realitet, og dens arbejde har de sidste 25 år afspejlet museets mange aktiviteter.

2019 er således også et jubilæumsår for CLAY Venner.

Vennerne og ikke mindst de mange frivillige medarbejdere har gennem alle årene haft en afgørende betydning for museets daglige liv og aktiviteter. Og det har de stadig. Der er talrige opgaver på CLAY, som dagligt løses af venner og frivillige. Du kan læse mere om de frivilliges arbejde i en artikel om museets unikke frivillighedskultur af kulturformidler Henny Husum i denne udgave af CLAY Nyt.

Ud over at stille arbejdskraft til rådighed for museet, har venneforeningen til formål at oplyse om CLAY Keramikmuseums aktiviteter og keramisk kunst til medlemmerne. Foreningen skal derudover være gode ambassadører for museet og fortælle den gode historie om det smukke museum med de overraskende kunstoplevelser, som det er formuleret i CLAY Venners formålserklæring. Dette arbejder vi med både gennem udsendelse af venneforeningens elektroniske medlemsblad CLAY Nyt 8-9 gange om året, men nok i endnu højere grad, når vi og vennerne via mund til mund-metoden fortæller om CLAYs udstillinger og vores oplevelser på CLAY til venner og bekendte over hele landet.

Men hvad der er endnu vigtigere, er, at venneforeningen yder økonomisk støtte til museet gennem donationer til indkøb af værker og forskelligartede nyanskaffelser. Donationer, der er med til at sikre museets fremgang. Bidrag til reovering af Jais Nielsens alterbordsrelief *Kristi Liv*, lerfadet *Isak* af Peter Brandes og Mette Vangsgaards *Toxic Bubble* er nogle af de seneste donationer fra venneforeningen, vi kan glæde os over på CLAY, men der har været mange flere gennem årene.

I et jubilæumsår er det helt naturligt at gøre status over foreningen. CLAY Venner er – når vi selv skal sige det – en succes. Vi er en livskraftig venneforening med næsten 1300 medlemmer fordelt over hele landet. En forening med et stigende antal medlemmer, der afspejler museets stigende popularitet og besøgstal. Aktive medlemmer, som deltager i foreningens mange tilbud om udflugter og foredrag. Vi kan nævne, at den udbudte kunst- og kulturrejse til Sydfrankrig er næsten udsolgt. Foredraget i slutningen af september med Lars Henrik Kähler havde flere end 100 tilmeldte. Ja, selv den årlige ge-

KERAMIKMUSEET  
GRIMMERHUS

NOVEMBER 1994

## BLIV MEDLEM AF STØTTEFORENINGEN

"VENNER AF KERAMIKMUSEET GRIMMERHUS"

Keramikmuseet er nu en realitet. Idé-konceptet skal udbygges. Vi opfordrer derfor alle til at bakke op omkring KERAMIKMUSEET ved at tegne et medlemsskab, som giver følgende fordele:

**INDIVIDUELT MEDLEMSSKAB:** Kr. 200,- pr. år

De modtager informationer om museets udstillingsaktiviteter m.v. og deltager i udlodning af et keramisk arbejde. Medlemskortet giver gratis adgang til keramikmuseet for 1 person i museets normale åbningstid.

**FAMILIEMEDLEMSSKAB:** Kr. 300,- pr. år

Fordele som ved individuelt medlemsskab. Derudover adgang for ægtefælle samt børn- og børnebørn under 14 år samt dobbelt deltagelse i udlodning af et keramisk arbejde.

**EKSKLUSIVT MEDLEMSSKAB:** Kr. 600,- pr. år

Fordele som ved familiemedlemsskab. Derudover adgang med 4 gæster pr. besøg.

**LIVSVARIGT MEDLEMSSKAB:** Kr. 3.000,-

Fordele som ved individuelt medlemsskab.

GRIMMERHUS CENTER FOR INTERNATIONAL STUDIOKERAMIK  
Kongebrovej 42, DK 5500 Middelfart - Telefon: 64 41 47 98, Fax: 64 41 47 96  
GIRO NR. 542-1438

neralforsamling er et hit, idet denne begivenhed som regel samler flere end 200 deltagere til en festlig eftermiddag i Middelfart med den populære lodtrækning om flotte keramiske gevinster. Vi er stolte over at have så mange aktive medlemmer, som deltager i foreningens aktiviteter og gerne vil fortælle om CLAY Keramikmuseum, der hvor de færdes.

Bestyrelsen vil gerne fortsætte med, at foreningen bidrager med hjælp og donationer til CLAY Museums mange aktiviteter og spændende udstillinger – ikke mindst i år, hvor museets jubilæum fejres på forskellige måder. Vi ved, at der er en ønskeliste for de kommende år. F.eks. står værker af toneangivende udenlandske og danske keramikere som f.eks. Matt Wedel, Steen Ipsen og Linda Sormin fra den aktuelle udstilling *Ceramic Momentum – Staging the Object* på ønskelisten i dette jubilæumsår. Værker, som tilgodeser de oprindelige visioner for museet om formidling af ikke bare dansk, men også international keramik, og som samtidig markerer museets internationale udsyn.

Og vi vil gerne udlodde endnu mere keramisk kunst til medlemmerne ved den årlige generalforsamling. Vi har flere tilbud om foredrag og udflugter, end vi tidligere har haft. Det vil vi gerne fortsætte med.

Nu tænker vi, at det også er tid til at følge den almindelige prisudvikling med hensyn til kontingentet. Et tilbageblik viser, at i 1994 var kontingentet kr. 200 årligt for et personligt medlem- ▶

- skab og kr. 300 for et familiemedlemskab. Som bekendt koster det i dag kr. 250 for et personligt medlemskab og kr. 350 for dobbelt medlemskab.

Fordelene er i dag ganske mange. Som medlem har man f.eks. gratis adgang til museet og mulighed for at medbringe op til 4 gæster pr. besøg med entré til halv pris. Vennerne får 10% rabat på køb i museumsbutikken samt deltager i lodtrækningen om kunstværker på generalforsamlingen. Man har mulighed for at deltage i foredrag og udflugter til andre museer og keramiske værksteder, som CLAY Venner arrangerer. Gratis omvisning i forbindelse med nye udstillinger på CLAY. CLAY Nyt 8-9 gange årligt pr. mail, og entré til halv pris til Brandts, Faaborg Museum og Johannes Larsen Museet.

Og som noget nyt pr. 1. oktober er vi glade for at kunne tilbyde 20% rabat på entré ved besøg på Trapholt, selvfølgelig mod forevisning af CLAY Venner-medlemskortet.

Til gengæld for de mange fordele, der er kommet til siden 1994, og i lyset af de ønsker, museet har til hjælp til nye værkerhvervelser, vil der på den kommende generalforsamling blive stillet forslag om en kontingentforhøjelse til kr. 300 for personligt medlemskab og kr. 425 for dobbelt medlemskab. Samtidig har vi på bestyrelsesmødet i september besluttet, at det antal gæster, der kan ledsage et medlem på CLAY Museum til rabatpris fremover, er 2 gæster.

I forhold til de mange medlemsfordele og foreningens ønske om at fastholde støtten til museet på niveau med de seneste år finder vi justeringerne anno 2020 rimelige, og vi håber, foreningens medlemmer vil være positive og vil stemme ja til dette på den kommende generalforsamling.

Vi glæder os til det fortsatte samarbejde med jer.

Venlig hilsen  
CLAY Venners bestyrelse

## Nyt fra CLAY Museum

### Keramik og Kammerkor

Den 10. oktober afholdes et eksklusivt og varieret dobbeltarrangement på CLAY.

Kl. 17.00 åbnes dørene for aftenens deltagere.

Programmet starter kl. 18.45.

Første punkt er omvisning og møde med keramikere og kuratorerne bag den store internationale udstilling *Ceramic Momentum – Staging the Object*, der kan ses på CLAY lige nu. De meget anerkendte og prisbelønnede keramikere Martin Bodilsen Kaldahl, Steen Ipsen og Bente Skjøttgaard, der tidligere drev den ambitiøse udstillingsportal Copenhagen Ceramics, vil fortælle om ideen bag udstillingen, hvor 23 toneangivende keramikere er udvalgt til at udstille deres værker.

Kl. 20.00 fyldes museet af musik og korsang med Odense Kammerkor under ledelse af Uffe Most.

Koret synger et program, der omfatter både lyriske og nationalromantiske sange fra Skandinavien i 1900-tallet og helt nye nordiske og baltiske korsange fra 2010-12.

I koncertens første del synges ældre sange af komponisterne Wilhelm Peterson-Berger, Carl Nielsen og Hugo Alfvén. Anden del omfatter ny kormusik komponeret af Ēriks Ešenvalds, Ola Gjeilo og Kim André Arnesen.

Arrangementet finder sted torsdag den 10. oktober fra kl. 18.45 - 21.00

Entré 175 kr. incl. 1 glas vin.  
Billetter kan købes på [tikko.dk](http://tikko.dk)

### Krop og Keramik

Den 16. oktober kl. 11.00 - 13.00 afholder CLAY yoga-workshop med omvisning, frokost og introduktion til museet. Det er yogainstruktør og indehaver af Middelfart Yoga, Maria Nielsen, Fænøsund, der underviser i klassisk yoga og vejleder i yogaøvelser, der vil give velvære og oplevelse af fred og ro i kroppen. Timen er for alle og forudsætter ikke erfaringer med yoga. Yogamåtter kan lånes. Praktisk og bevægeligt tøj anbefales.

Programmet er:

- 11.00 Kort omvisning i udstillingerne på CLAY
- 11.30 Yoga med Maria Nielsen
- 12.30 Frokost – CLAY Salat m. vand

Billetter à 195 kr. kan købes på [tikko.dk](http://tikko.dk)



## Nyt fra CLAY Venner

## Tur- og arrangementsudvalget

Den planlagte Keramik- og Kunsttur til Sydfrankrig i 2020 har været udsolgt et stykke tid. Der er dog netop indkommet et afbud, og derfor udbydes nu 2 ledige pladser. De, der ønsker at deltage i denne spændende rejse, bedes henvende sig til rejsearrangør Pia Scharling, Pust Rejser, tlf. 31264100 eller mail [info@pustrejser.dk](mailto:info@pustrejser.dk)

Det udførlige program for turen kan ses i CLAY Nyt nr. 1, 2019.  
/Bodil Lütken, tur- og arrangementsudvalget



Vue over keramikmarkedet  
Foto: privat

## Keramikmarked

Årets andet keramikmarked på Lillebælt Værftet blev en kæmpe succes, både for de udstillende keramikere og de besøgende.

13 keramikere med boder og meget varieret keramik prydede værftets smukke hal på en lørdag med sol og masser af keramikinteresserede gæster. Der blev solgt godt ud af keramikken. Allerede kl. 13 måtte et ægtepar melde udsolgt fra deres stand. En dejlig og velorganiseret dag på det gamle skibs- og bådebyggeri i Middelfart, der dannede den skønneste ramme for udstilling af keramik.

## CLAY | NYT

Udgives af foreningen CLAY Venner

Redaktion: Susan Lejsgaard, [susanlejsgaard@gmail.com](mailto:susanlejsgaard@gmail.com),  
Bodil Toft, [btoft50@gmail.com](mailto:btoft50@gmail.com) Layout: Claus Fenger  
Ophavsret: Redaktionen af CLAY Nyt bestræber sig på at kontakte alle retmæssige ophavsmænd m/k. Eventuelle overtrædelser er sket utilsigtet og uden forsæt.  
Oktober 2019. Næste nr. udkommer primo november 2019.

## Udstillinger andre steder



Elly Pedersen  
Zebraer  
Stentøjsler  
Foto: privat

## Kolding

Nicolai Kunst & Design, Skolegade 2, 6000 Kolding

Udstillingen *PLAY WITH CLAY* på Nicolai i Kolding er en hyldest til den uspolerede glæde ved at lege med ler. Leret kalder på menneskets skabertrang, og når man har det i hænderne, kan man slet ikke lade være med at forme det. Således skriver foreningen Keramisk Forum i deres invitation til at besøge udstillingen.

På udstillingen viser 13 keramikere deres værker.

Yderligere information om udstillingen – kontakt keramikeren Kate Kanstrup, pr-ansvarlig og udstiller på *PLAY WITH CLAY*. Fri entré. Udstillingen kan ses indtil den 27. oktober 2019.



Marianne Nielsen  
Rakler, 2019  
Stentøj  
Foto: Mads  
Hagedorn-Olsen

## Kolding

Designership, Design Square Gallery, Adelgade 8, 6000 Kolding

Keramikeren Marianne Nielsen og Niels Stock Bach udstiller fantastiske, natursmukke keramiske skulpturer og andre unikke værker.

Galleriet vil fremover vise skulpturer, kunst og design samt møbler. Galleriet er nyåbnet og kan besøges onsdag, torsdag og fredag kl. 11-17 og lørdag kl. 10-13.

Udstillingen kan ses indtil den 2. november 2019.

Kontakt: [info@designership.dk](mailto:info@designership.dk)